

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. V. Quando & quomodo corpus Christi desinat in hoc Sacramento?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

inextenso: Sed nulla species sensibilis potest representare objectum existens modo indivisibili & inextenso, quia omnis species sensibilis, cum sit materialis, debet esse extensa & divisibilis: Ergo nulla potest dari species representans corpus Christi, ut in sacramento existens.

96. Respondeo data Majori, negando Minorem; & ad ejus probationem dico quod d species divisibilis representare nequit objectum indivisibiliter existens, si existat indivisibiliter tam in ordine ad locum quam in ordine ad locum; sed si existat indivisibiliter tantum in ordine ad locum, & sit divisibile in ordine ad se: unde cum objectum catens extensione locali possit habere extensionem integram partium in se, ut de facto habet corpus Christi in Eucharistia, per speciem divisibilem oculo corporeo representari potest.

97. Dices, Esto corpus Christi, ut in sacramento existens, videri possit per speciem extensam & divisibilem, non potest tamen ut ibi existens, talem speciem emittere, & per medium in potentiam distendere, cum talis emissio & diffusio speciei exigit extensionem & contra tum quantitativum medii, quæ non competunt corpori Christi in Eucharistia: Ergo licet ut ibi existens, per speciem extensam & divisibilem representari possit, nihilominus videri nequit oculo corporeo.

98. Respondeo dato Antecedenti, negando Consequentiam; quia, ut supra dicebamus, esto corpus Christi, ut in sacramento existens, talem speciem emittere, & in sensum immittere nequeat, illa tamen potest immediate produci à Deo in oculo; vel Deus potest in objecto supplere defectum extensionis localis, cum illa sit conditio solum extrinseca, nec redundet in rationem formalem objecti, sicut extensio integralis partium in se.

99. Instabis: Solum sensibile proprium de absoluta Dei potentia non potest videri, sed requiritur concursus sensibilis communis, quem Deus supplere non potest: quia non est pure effectivus, sed etiam formalis, eò quod modificat speciem sensibilis proprii: Atqui extensio in ordine ad locum, est sensibile commune, ut docent Philosophi in libris de anima: Ergo Deus non potest supplere defectum extensionis localis in objecto visibili.

100. Respondeo negando quod sensibile proprium de absoluta Dei potentia non possit videri, sine concursu sensibilis communis; siquidem nihil deest sensibili proprio quod pertineat ad rationem objecti: modificatio enim sensibilis communis non requiritur ut objectum habeat absolute rationem objecti, sed ut fiat objectum proportionatum potentie; unde cum Deus possit potentiam elevare ad objectum improporionatum, non est necesse quod suppleat huiusmodi modificationem. Sicut approximatio & indistantia necessaria est ut agens modo connaturali agat, sed quia interdum elevatur supra modum agendi connaturalem, & agere potest in distans, non est necesse ut Deus suppleat eam modificationem & conditionem indistantie, quæ non requiritur ad agendum absolute, sed ad agendum connaturaliter. Sicut etiam licet certa quædam proportio aut distantia inter potentiam & objectum requiratur, ita ut non possit connaturaliter objectum immediate supra sensum positum efficere sensationem, attamen de potentia Dei absoluta id non videtur negandum. Quis enim neget, Christi.

Tom. V.

A stum dum lapidem vel fores penetraret, lapidem vel januam vidisset; aut oculus Beati, si aliquod corpus penetraret, tale corpus visurum? quia scilicet huiusmodi modificatio necessaria est solum ut objectum sit proportionatum. Idem dicendum in proposito, nimirum quod modificatio sensibilis communis requiritur solum ut objectum possit videri connaturaliter, & si desit hæc conditio, nihilominus poterit objectum de absoluta Dei potentia videri, neque necessarium est talem modificationem à Deo suppleri.

B Obicies secundò: Si oculus corporeus posset elevari à Deo ad videndum corpus Christi ut existens in Eucharistia, maxime quia illud, cum sit coloratum, continetur intra objectum specificativum potentie visive: Sed hæc ratio non valet: Ergo ruit præcipuum fundamentum nostre sententie. Major pater ex supra dictis. Minor probatur. Color & alia accidentia corporis Christi sunt in sacramento ad modum substantie: Ergo sunt insensibilia, sicut ipsa substantia: Ergo licet corpus Christi, ut existens in Eucharistia, coloratum sit, nihilominus oculo corporeo videri nequit, etiam de absoluta potentia.

101. Respondeo concessa Majori, negando Minorem: & ad ejus probationem dicendum quod omnia accidentia corporis Christi in Eucharistia, sunt ad modum substantie, eo sensu quod sunt modo indivisibili, non verò modo invisibili; nam inseparabile est à colore quod sit visibilis, cum id essentialiter habeat ex eo quod sit objectum sensus, & qualitas sensibilis; sicut inseparabile est à quantitate, quod habeat extensionem partium in ordine ad se.

ARTICULUS V.

Quando & quomodo corpus Christi desinat esse in hoc sacramento?

Dico primò: Corpus Christi desinit esse sub speciebus sacramentalibus, quando desitura fuisset propria illarum substantia.

Probatür breviter: Christus succedit speciebus, loco propriæ substantiæ: Ergo non ante desinit sub illis, quam desitura fuisset propria substantia.

Confirmatur: Deus nunquam se subtrahit à rebus, nisi res ipsæ talem subtractionem possint, nam ut ait Apostolus ad Rom. 11. *Dona Dei sunt sine penitentia*: Sed præsentia Christi sub speciebus panis & vini, est maximum donum donum hominibus concessum: Ergo nunquam à speciebus illis se subtrahit, nisi ipsæ hanc subtractionem possint, quod solum tunc contingit, quando desitura fuisset propria illarum substantia. Unde erronea est, & à Gregorio XI. ut refertur in directorio Inquisitorum, damnata aliquorum sententia, qui dicunt, desinere Christum sub sacramento, quando in aliquem locum immundum projicitur; cum enim corpus Christi sit in hoc sacramento impassibiliter, nullam contrahit in his casibus in seipso immunditiam, ut rectè ait Sanctus Thomas in 4. dist. 9. quæst. 1. art. 2. quæst. 1. ad 3.

Ex his inferes, nunquam desinere corpus Christi sub speciebus, nisi succedente alia substantia, à pane & vino diversa. Nam Christus (ut diximus) non desinit sub speciebus, nisi quando desitura fuisset propria substantia: At propria substantia

K k 3

stantia

stantia nunquam defutura fuisset, nisi alia genita fuisset: quia naturaliter nunquam corrumpitur unum, quin generetur aliud specie diversum; nulla enim alteratio corrumpens individuum unius speciei, disponit ad generationem alterius ejusdem speciei, ut experientia constat: Ergo non definit corpus Christi sub speciebus, nisi sub illis succedat alia substantia, à pane & vino specie diversa, puta acetum, loco substantiæ vini, aut vermes, loco substantiæ panis.

105. Dico secundò: corpus Christi non definire esse sub speciebus, per transubstantiationem sui in substantiam subsequenter.

Probatur: Quod convertitur in aliud per transubstantiationem, definit simpliciter esse, ut patet de substantia panis, converta in corpus Christi: Sed corpus Christi non definit simpliciter esse in se, per hoc quod definit esse sub speciebus, quia adhuc remanet in cælo: Ergo corpus Christi non definit esse sub speciebus, per transubstantiationem sui in substantiam subsequenter.

Confirmatur: Inter definitionem corporis Christi, & inceptionem alterius substantiæ, non est aliqua connexio, cum ex vi definitionis illius, non magis incipiat esse una substantia, quàm alia: Ergo corpus Christi non definit esse per conversionem in aliam substantiam.

106. Dico tertio: corpus Christi non definire esse sub speciebus per annihilationem, aut per solam privativam loci mutationem, sed per definitionem quandam substantialem, innominatam.

Ratio hujus conclusionis est, quia cum corpus Christi non desinat esse sub speciebus per actionem convertivam sui in aliam substantiam, ut conclusionem præcedenti ostensum est, consequenter habet definire per cessationem illius influxus quo positum fuerat sub speciebus panis, & quo sub illis conservabatur, unde sicut non fuerat ibi positum per creationem, aut productionem simpliciter, quia corpus Christi præsupponebatur existere simpliciter ante consecrationem; neque per actionem adductivam, ut præcedenti disputatione dictum est, sed per aliquem influxum substantialem; ita non definit esse sub speciebus, per annihilationem, quæ opponitur creationi; neque per solam privativam loci mutationem, quæ opponitur actioni adductivæ, sed per aliquam definitionem substantialem; quia cessatio influxus substantialis, non potest non esse substantialis definitio.

107. Dixi autem, hanc definitionem substantialem esse innominatam: neque enim potest vocari corruptio, Tum quia corpus Christi, cum sit jam gloriosum, est omnino incorruptibile: Tum etiam, quia corruptio propriè dicta, fit per hoc quod una forma succedit in locum alterius in eadem materia; nulla autem forma succedit in materia corporis Christi, aliàs sequeretur Christum toties mori, quoties definit esse sub speciebus, contra illud Pauli ad Roman. 6. *Christus resurgens ex mortuis, jam non moritur*. Vocatur ergo definitio substantialis tantum secundum quid, quia sicut per transubstantiationem corpus Christi non acquirit esse simpliciter, ita per cessationem hujusmodi transubstantiationis non amittit esse simpliciter.

(*)

DISPUTATIO VI.

De accidentibus Eucharisticis.

Ad questionem 77. Divi Thomæ.

Cum in conversione Eucharistica tota substantia panis & vini, in corpus & sanguinem Christi transmutetur, remanentibus dumtaxat accidentibus; postquam cum S. Doctore de minoribus illa transubstantiatione, & de modo quo Christus per illam est in Eucharistia, disputavimus, oportet ut de ipsis accidentibus Eucharisticis dicamus, pluresque quæ circa illa occurrunt difficultates breviter resolvamus.

ARTICULUS PRIMUS.

Utrum accidentia Eucharistica sint sine subiecto substantiali?

Accidentia panis & vini in Eucharistia remanere, facta conversione totius substantiæ panis & vini in corpus & sanguinem Christi, non solum fide divinâ certum est, & à Tridentino definitum, sed etiam sensibus ipsis notum; videmus enim in hostia consecrata albedinem, gustamus saporem, tangimus figuram &c. Constat autem sensui non posse decipi circa proprium sensibile debet applicatum. Verum gravis difficultas est, an hæc accidentia quæ ante consecrationem substantiæ panis & vini, ut subiecto quod, inherebant, sita consecratione, & transmutatione substantiæ panis & vini in corpus & sanguinem Christi, sine subiecto substantiali remaneant? Dixi sine subiecto substantiali, quia accidentia Eucharistica subjunguntur quantitate, ut articulo sequenti contra Nominales dicemus. Hoc præmissis, pro resolutione difficultatis, & declaratione ac defensione Catholice veritatis contra hæreticos.

Dico breviter, accidentia Eucharistica esse sine subiecto substantiali.

Conclusio est certa de fide, & definita in Concilio Constantiensi, sess. 8. contra Joannem Hus, qui hoc fidei dogma negabat dicebatque quod *fruges accidentis sine subiecto, erat blasphemare in Deum, scandalizare sanctos, & illudere Ecclesie, per verba accidentis*. Similia dicunt Calvinistæ, & unum ex præcipuis argumentis quibus probare contendunt impossibilem esse veram & realem existentiam corporis Christi in Eucharistia, sumitur ex eo quod accidentia nequit sine subiecto existere, ut in disputatione præcedenti art. 12. retulimus. Unde oppositum vocant inventum & commentum Innocentii III. in Concilio Lateranensi; ubi etiam catholica veritas asserta fuit, nec non in Tridentino sess. 13. can. 2. potestque breviter suaderi, convellendo præcipuum hæreticorum fundamentum. Nulla enim est contradictio, quod accidentia sint separata ab omni subiecto: Ergo id potest affirmari de accidentibus Eucharisticis. Consequentia est evidens, antecedens verò patebit primò ex solutione objectionum. Secundò constat ex SS. Patribus: Basilienis enim homil. 6. in Hexameron, docet prima de creatam esse lucem per se subsistentem, & ab omni subiecto separatam. Primo dicit (linguæ) quæ